

ATODIAD 1

Blaenoriaethau Cynllun Cyngor Gwynedd 2023-2028

Cynnydd ar gerrig milltir 2025-26

Gwynedd Glyd:

- Rheolaeth ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr

Gwynedd Werdd:

- Cynllun Datblygu Lleol newydd
- Gwastraff ac Ailgylchu
- Teithio Llesol
- Trafnidiaeth Gyhoeddus

Gwynedd Glyd: Cefnogi pobl Gwynedd i fyw mewn cartrefi addas yn eu cymunedau

Prosiect: Rheolaeth ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr

Mae'r nifer sylweddol o dai yng Ngwynedd sy'n cael eu defnyddio fel ail gartrefi a llety gwyliau tymor-byr yn cael effaith andwyol ar allu pobl y sir i gael mynediad at gartrefi yn eu cymunedau.

Mae'r Cyngor wedi cyflwyno ymchwil manwl i'r Llywodraeth yn amlygu'r angen am weithredu ym meysydd cynllunio, trethiant a thrwyddedu er mwyn cael gwell rheolaeth o'r sefyllfa. Yn dilyn cyhoeddiadau y Llywodraeth, gan gynnwys sefydlu Peilot Dwyfor sy'n ymrwymo i gyflwyno camau i dacio problemau yn y maes, mae'r Cyngor yn gweithredu newidiadau deddfwriaethol ac yn gosod premiwm treth Cyngor ar gyfer ail gartrefi a thai gwag bob blwyddyn ar gyfradd briodol i ymateb i'r sefyllfa ar y pryd.



Prosiect: Rheolaeth ail gartrefi a llety gwyliau tymor byr

Cerrig milltir 2025/6	Diweddariad ar y cerrig milltir hyd yma	Wedi cwblhau / Ar drac i'w cwblhau
1. Yn dilyn cynnal cyfnod ymgynghori cyhoeddus ar gyflwyno Canllaw Cynllunio Atodol (CCA) – Rheoli'r Defnydd o Dai fel Cartrefi Gwyliau ddaeth i ben Ebrill 7fed 2025, bydd yr holl sylwadau dderbyniwyd yn cael eu hystyried a'r angen i wneud unrhyw newidiadau a'i peidio i'r Canllaw.	1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r sylwadau a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori cyhoeddus a ddaeth i ben ar 7 Ebrill. Yn dilyn hynny, fe gyflwynwyd rhai mân diwygiadau i'r CCA ar gyfer ystyriaeth Cabinet y Cyngor.	 Ydi - wedi cwblhau
2. Cyflwyno adroddiad i Gabinet y Cyngor (Mehefin 2025) yn gofyn i'r Aelodau ystyried y sylwadau o'r ymgynghori a'r ymateb iddynt ar yr CCA uchod, ac yn gofyn am fabwysiadu'r Canllaw fel ei fod yn ystyriaeth wedyn wrth ddelio â cheisiadau cynllunio.	2. Adroddiad wedi ei gyflwyno i Gabinet y Cyngor ar 10 Mehefin, a mabwysiadwyd CCA: Rheoli'r Defnydd o Dai fel Llety Gwyliau (Ail Gartrefi a Llety Gwyliau Tymor Byr) i'w ddefnyddio fel ystyriaeth gynllunio berthnasol wrth wneud penderfyniadau cynllunio yn Ardal Awdurdod Cynllunio Lleol Gwynedd.	 Ydi - wedi cwblhau
3. Parhau gyda fframwaith fonitro sy'n ystyried sgil effaith cyflwyno Cyfarwyddyd Erthygl 4	3. Gwybodaeth yn cael ei gasglu er asesu effaith gweithredu'r Cyfarwyddyd Erthygl 4. *Yn sgil dyfarniad diweddar yr Uchel Lys yn gysylltiedig â'r Cyfarwyddyd Erthygl 4, byddwn yn derbyn ac ystyried arweiniad cyfreithiol a gweithredu fel yn briodol.	 Ydi - parhaus
4. O ran y Premiwm Treth Cyngor: · Canlyniadau gwaith ymchwil i effaith y Premiwm o ran unrhyw newid defnydd eiddo, wedi'i adrodd i'r Cyngor ar Rhagfyr 2il 2024, a benderfynodd gadw lefel y Premiwm heb ei newid (2025/26) · Y Cabinet i ystyried ym Medi 2025 os yw am gynnal ymgynghoriad cyhoeddus ar gynyddu lefel y Premiwm ar gyfer 2026/27 ar gyfer grwpiau penodol o eiddo · Cynnal ymgynghoriad ar newid lefel y Premiwm – os bydd un – (Medi-Hydref 2025) · Y Cyngor Llawn i ystyried lefel y Premiwm ar gyfer 2026/27 yn Rhagfyr 2025 (boed newid yn cael ei argymell neu beidio)	4. Canlyniadau gwaith ymchwil i effaith y Premiwm o ran unrhyw newid defnydd eiddo, wedi'i adrodd i'r Cyngor ar Rhagfyr 2il 2024, a benderfynodd gadw lefel y Premiwm heb ei newid (2025/26) Trafodaeth rhwng yr Adran Tai ac Eiddo a'r Adran Gyllid ym Medi 2025 i ystyried effaith tai gwag hir-dymor yng Ngwynedd, gan roi sylw i waith ymchwil yn y maes Y Cabinet i ystyried adroddiad ar y Premiwm ar 11 Tachwedd er mwyn penderfynu ar argymhelliad i'r Cyngor Y Cyngor Llawn i ystyried lefel y Premiwm ar gyfer 2026/27 yn Rhagfyr 2025 (boed newid yn cael ei argymell neu beidio)	
5. Ystyried ac ymateb i unrhyw ddatblygiadau gan Lywodraeth Cymru o ran sgil-effaith gofynion gorfodaeth/rheoleiddio posibl cynllun cofrestru a thrwyddedu statudol ar gyfer llety gwyliau.	5. Mae'r Cyngor wedi bod yn ran o drafodaethau yn sgil pasio Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc (Cymru) 2025. Bydd y drefn gofrestru a gorfodi yn cael ei rheoli yn genedlaethol gan Awdurdod Cyllid Cymru a nid oes gofynion gorfodaeth / rheoleiddio'r cynllun trwyddedu nac ardoll yn disgyn ar Gyngor Gwynedd. Bydd Deddf Trwyddedu Statudol yn cychwyn ei thaith trwy'r Senedd yn ystod yr Hydref 2025 a byddwn yn ystyried ac ymateb i unrhyw oblygiadau neu ofynion ar y Cyngor yn sgil y ddeddf honno yn ystod y broses graffu a datblygu trwy bwyllgorau Senedd Cymru.	Parhaus

Gwynedd Werdd: Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd

Prosiect:

Cynllun Datblygu Lleol newydd

Byddwn yn llunio Cynllun Datblygu Lleol newydd ar gyfer ardal awdurdod cynllunio Gwynedd fydd yn cyfarch anghenion tai, cyflogaeth, cymdeithasol ac amgylcheddol trigolion y sir dros y 15 mlynedd nesaf.



Prosiect: Cynllun Datblygu Lleol newydd

Cerrig milltir 2025/6	Diweddariad ar y cerrig milltir hyd yma	Wedi cwblhau / Ar drac i'w cwblhau
1. Parhau i weithredu ar y cam cyn-adneuo ar gyfer y Cynllun newydd, fydd yn cynnwys: i) datblygu'r opsiynau strategol (yn dilyn o'r prif faterion, gweledigaeth ac amcanion strategol sydd wedi'u hadnabod); ii) paratoi papurau cefndir/testun penodol, asesiadau effaith.	1. Gwaith yn parhau i weithredu'r cam cyn-adneuo: i) Datblygu'r opsiynau strategol ar waith. Y gwaith yn cynnwys rhoi ystyriaeth i bapur tystiolaeth demograffeg Gwynedd. ii) Gwaith ymchwil wedi ei gomisiynu ar gyfer yr elfen yma. Disgwylir y bydd rhagamcanion aelwydydd (sail 2022) yn cael eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru yn ystod tymor yr hydref 2025, ac felly bydd angen rhoi ystyriaeth i hyn wrth ddatblygu'r opsiynau strategol.	Agweddau cam cyn adneuo i'w cwblhau'n rhannol eleni, ac i barhau yn 2026/7.

Gwynedd Werdd: Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd

Prosiect: Gwastraff ac Ailgylchu

Byddwn yn paratoi strategaeth gwastraff ac ailgylchu newydd er mwyn mynd i'r afael â chynyddu'r lefel ailgylchu yn y sir i gwrdd â'r targed cenedlaethol o 70% erbyn 2025.

Byddwn yn asesu pa mor effeithiol yw'n trefniadau casglu sbwriel presennol o ran hybu ailgylchu (o ddrws i ddrws ac yn ein canolfannau), ac yn cyflwyno trefniadau newydd lle bo angen.



Prosiect: Gwastraff ac Ailgylchu

Cerrig milltir 2025/6	Diweddariad ar y cerrig milltir hyd yma	Wedi cwblhau / Ar drac i'w cwblhau
1. Cyflwyno drafft o Strategaeth Wastraff ac Ailgylchu i'r Cabinet yn gofyn am yr hawl i gynnal ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus.	1. Adroddiad wedi ei gyflwyno i Cabinet y Cyngor ar 10 Mehefin, gyda chymeradwyaeth i'r Strategaeth Gwastraff ac Ailgylchu drafft fynd i ymgynghoriad cyhoeddus er mwyn derbyn adborth trigolion Gwynedd.	 Ydi - wedi cwblhau
2. Cynnal ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus ar y Strategaeth Wastraff ac Ailgylchu gan ystyried y canfyddiadau.	2. Cydweithio gyda'r Gwasanaeth Cyfathrebu ac Ymgysylltu ar yr ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, gyda disgwyliad y bydd yn fyw yn yr wythnosau nesaf am gyfnod o 8 wythnos.	
3. Adrodd yn ôl i'r Cabinet, gan ystyried yr adborth o'r ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus, a gofyn am gefnogaeth i fabwysiadu'r Strategaeth.	3. Manylion i'w cadarnhau o ran amserlen yn dilyn cynnal yr ymarferiad ymgysylltu cyhoeddus.	
4.Yn deillio o'r Strategaeth, byddwn yn i) Paratoi opsiynau uwchraddio asedau trin gwastraff i ddatblygu safleoedd modern ac addas i bwrpas fydd yn cynorthwyo i brosesu mwy o wastraff ein hunain a gwella ansawdd y cynnyrch; ii) Cynnal gwaith newid ymddygiad yn seiliedig ar ddata i gefnogi'r Strategaeth Wastraff ac Ailgylchu. Fe all hyn olygu y byddwn yn defnyddio pwerau gorfodi i ategu unrhyw ddiffyg ymrwymiad mewn rhai achosion; iii) Fel rhan o waith ehangach o adolygu trefniadau casglu, byddwn yn treialu'r defnydd o sachau ar gyfer casgliadau ailgylchu mewn rhai ardaloedd ac yn adolygu llwyddiant er mwyn ystyried addasrwydd ymestyn i ardaloedd eraill yn y sir; iv) Fel rhan o waith adolygu trefniadau gwastraff masnachol byddwn yn buddsoddi mewn system bwrpasol i weinyddu cytundebau a chasgliadau, a byddwn yn creu porth cwsmer perthnasol i fusnesau allu cysylltu ac e-fasnachu efo ni.	4. Crynodeb isod: i) Y gwaith cychwynnol wedi'i gwblhau, ac rydym wedi derbyn cynlluniau ar gyfer safleoedd Caernarfon a Harlech. Cam nesaf yw mireinio'r opsiynau a datblygu cynllun cynhwysfawr sy'n fforddiadwy ac ymarferol. Nod hyn yw galluogi cyflwyno cais i Lywodraeth Cymru am gymorth ariannol, er mwyn hwyluso gweithredu'r prosiect. ii) Mae'r broses o ysgogi newid ymddygiadol yn mynd rhagddi yn y cefndir, gydag ymgyrchoedd penodol wedi'u hamserlennu, gan gynnwys gweithgarwch yn ardal Bangor. Bydd adborth a gesglir drwy'r ymgysylltuar y Strategaeth yn cyfrannu'n sylweddol at ein dealltwriaeth o'r dulliau mwyaf effeithiol i fynd ati gyda'r gwaith hwn, wedi'i seilio ar dystiolaeth, ar gyfer camau gweithredu pellach. iii) Treial defnydd o sachau wedi ei beilota mewn 3 cylchdaith yn ardal Arfon. Adroddiad monitro yn cael ei gwblhau, ac ystyriaeth yn cael ei roi i rai addasiadau ymarferol i hwyluso treialu ar gylchdeithiau mewn rhannau eraill o'r sir iv) Mae'r cytundeb presennol gyda Bartec wedi'i ymestyn i gynnwys gwastraff masnachol fel rhan o'r system reoli. Ar hyn o bryd, mae gwaith trosglwyddo data yn mynd rhagddo, gyda'r nod o sicrhau integreiddio llawn ac effeithlonrwydd gweithredol o fewn y system estynedig.	Parhaus
5. Parhau gyda'r gwaith o reoli lefelau gorwariant a gwireddu cynllunio arbedion. Byddwn hefyd yn rhoi strwythur addas i bwrpas mewn lle er mwyn sicrhau ein bod mewn lle cryf i allu wynebu yr heriau a newidiadau yn effeithlon. Fel rhan o gynlluniau arbedion ehangach, nyddwn yn cydweithio gyda Wrap Cymru i fodelu opsiynau amllder casgliadau gweddilliol.	5. Mae'r broses o gryfhau rheolaeth dros gyllidebau yn parhau, gyda chyfarfodydd misol bellach wedi'u sefydlu rhwng rheolwyr a'r Adran Gyllid. Er bod rhai oedi a rhwystrau wedi codi wrth geisio gweithredu strwythur newydd, mae disgwyl y bydd modd ailafael yn y gwaith hwn ym mis Medi. Yn y cyfamser, mae modelu cychwynnol wedi'i gynnal i archwilio opsiynau ar gyfer lleihau amllder casgliadau neu ostwng maint y biniau yma yng Ngwynedd.	Parhaus

Gwynedd Werdd: Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd

Prosiect: Teithio Llesol

Mae teithio Llesol yn anelu i sicrhau fod cerdded a beicio yn dod y dewis arferol ar gyfer teithiau bob dydd, er mwyn gwella iechyd personol, ansawdd yr aer ac yn gwneud lleoedd yn fwy dymunol i fyw a gweithio ynddynt.

Byddwn yn gwella llwybrau cerdded a beicio presennol y sir, a chyflwyno llwybrau teithio Llesol o'r newydd er mwyn hwyluso mwy o gerdded a beicio yn ein cymunedau.



Prosiect: Teithio Llesol

Cerrig milltir 2025/6	Diweddariad ar y cerrig milltir hyd yma	Wedi cwblhau / Ar drac i'w cwblhau
1. Yn dilyn cyflwyno cynlluniau manwl i Lywodraeth Cymru am gynlluniau Teithio Llesol a Llwybrau Diogel mewn Cymunedau, gweithredu ar y cynlluniau llwyddiannus canlynol: a) Bangor – Gwedd 3 Ffordd Penrhos/Penchwintan (Teithio Llesol); b) Ysgol Foel Gron, Mynytho (Llwybrau Diogel mewn Cymunedau); c) Cyflawni cynlluniau gyda'r £500,000 o gronfa cyfalaf craidd Teithio Llesol.	1. Ers derbyn cadarnhad o lefel y gefnogaeth ariannol sydd wedi ei glustnodi gan Lywodraeth Cymru ym mis Ebrill, rydym wedi bod yn datblygu'r cynlluniau manwl ar gyfer eu gwireddu yn ystod 2025/6: a) Mae gwaith adeiladu ar wedd 3 yn bwrw ymlaen, gan osod llwybr aml-ddefnydd ar gyfer beicwyr a cherddwyr, ynghyd a gosod croesfan ger ysgol y Faenol, Penrhosgarnedd. b) Dyluniadau yn cael eu cwblhau ar lwybrau cerdded a chroesfannau ar gyfer yr ysgol, ynghyd a llwybr troed gwell yng nghanol y pentref a chroesfan i gysylltu efo'r siop/post. Disgwylir bydd y gwaith yn dechrau ar y ddaear yn y flwyddyn newydd. c) Chwilog i Afonwen – gwaith ffisegol i gychwyn yn fuan yn y flwyddyn newydd ar ran cyntaf y trywydd (Afonwen i'r golchdy). Gwaith dichonoldeb a dylunio yn digwydd ar gyfres o gynlluniau yn cynnwys Tywyn-Aberdyfi, Llanberis-Caernarfon, Llanystumdwy-Cricieth, Bethel-Caernarfon.	
2. Cwblhau gwelliannau i Lôn Las Ogwen fel rhan o gynllun gyllidwyd trwy gronfa ffyniant Bro i gryfhau cysylltiadau teithio lleol yn Nyffryn Ogwen.	2. Gwaith wedi ei gwblhau ym mis Gorffennaf 2025 ar wedd gyntaf yn cynnwys gosod tanffordd gwartheg sydd wedi galluogi tynnu cyfres o giatiau gan hwyluso defnydd o'r llwybr o gyfeiriad Tregarth am Fethesda ar gyfer cerddwyr a beicwyr. Gwaith wedi cychwyn ym mis Awst ac yn bwrw ymlaen yn dda i osod Pont Sarnau newydd dros Afon Ogwen, a fydd yn gwella mynediad i ddefnyddwyr ar hyd y Lôn Las yn y rhan yma o Ddyffryn Ogwen ac yn gwella cysylltiad gyda llwybrau i gyrraedd Llyn Ogwen ac atyniad Zip World.	

Prosiect: Teithio Llesol (parhad)

Cerrig milltir 2025/6	Diweddariad ar y cerrig milltir hyd yma	Wedi cwblhau / Ar drac i'w cwblhau
3. Monitro datblygiadau a gweithredu ar unrhyw newidiadau posibl yn seiliedig ar fabwysiadau Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (yn ystod 2025/26).	3. Cyflwynwyd ymateb y Cyngor i ymgynghoriad cyhoeddus Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru – gyda'r cyfnod ymgynghori wedi dod i ben ar 14 Ebrill. Mae'r Cynllun yn mynd trwy'r broses ar gyfer cymeradwyaeth i'w fabwysiadu'n ffurfiol, gyda'r Gwasanaeth Trafnidiaeth yn cyfrannu at drafodaethau ar lefel rhanbarthol.	Parhaus
4. Parhau i hyrwyddo llwybrau i drigolion ac ymwelwyr i'r sir am y cyfleoedd cerdded a beicio ar rwydwaith teithio llesol Gwynedd.	4. Gwaith yn digwydd ar sail parhaus i hyrwyddo datblygiadau sy'n hwyluso cerdded a beicio ar rwydweithiau teithio llesol yn y sir, yn cynnwys datganiadau am y cyllid sicrhawyd a chynnydd ar brosiectau wrth iddynt ddod yn weithredol. Yn ogystal, rydym yn creu pecynnau gwybodaeth ar gyfer Penaethiaid ysgolion, yn cynnwys canllawiau a gwybodaeth i rannu gyda rhieni am: ◦ Ddiogelwch ffyrdd ◦ Teithio Llesol ◦ Trafnidiaeth cyhoeddus ◦ Sut i greu Bysus Cerdded a Beicio ◦ Mynediad i hyfforddiant diogelwch ffyrdd ◦ Rheolau Teithio ar Fws a Trên i'r ysgol ayyb Mapiau teithio llesol i'r ysgol mewn lleoliadau penodol lle mae gwelliannau diweddar wedi eu cyflawni (Garnedd, Cricieth, Bala).	 Parhaus

Gwynedd Werdd: Gwarchod harddwch naturiol y sir, ac ymateb yn gadarnhaol i'r argyfwng newid hinsawdd

Prosiect: Trafnidiaeth Gyhoeddus

Byddwn yn adolygu ein darpariaeth trafnidiaeth gyhoeddus bresennol gyda'r nod o ddatblygu rhwydwaith cludiant cyhoeddus fydd yn gyfleus, yn ddibynadwy ac yn rhesymol ei gost er mwyn caniatáu i drigolion Gwynedd deithio yn hwylus bob diwrnod o'r wythnos. Fel rhan o'r cynllun yma, byddwn hefyd yn cyflwyno bysiau trydan newydd.



Prosiect: Trafnidiaeth Gyhoeddus

Cerrig milltir 2025/6	Diweddariad ar y cerrig milltir hyd yma	Wedi cwblhau / Ar drac i'w cwblhau
1. Cynnal ac adolygu'r rhwydwaith ar sail profiad ac unrhyw newidiadau posibl sydd y tu hwnt i reolaeth y Cyngor.	1. Rhwydwaith newydd yn ymsefydlu gydag adborth a nifer teithwyr cadarnhaol. Parhau i chwilio man-welliannau/ addasiadau lle mae hynny'n bosib o fewn yr adnoddau sydd ar gael.	Parhaus
2. Parhau i beilota a monitro defnydd gwasanaethau Sherpa'r Wyddfa, G23 rhwng Y Bermo a Phorthmadog a Fflecsi yn ne Meirionnydd.	2. Y gwasanaethau ar eu newydd wedd yn ymsefydlu gydag adborth a nifer teithwyr cadarnhaol – 83,393 o deithwyr ar y Sherpa ym mis Awst eleni, sy'n gynnydd o dros 10,000 ar yr un mis yn 2024. Lle mae'n ymarferol, rydym yn parhau i chwilio am welliannau/ addasiadau o fewn yr adnoddau sydd ar gael.	Parhaus
3. Gweithredu gwelliannau gwerth £500,000 i aros fannau bysiau.	3. Gwaith yn mynd rhagddo yn unol â'r rhaglen i gyflwyno gwelliannau i arosfannau mewn lleoliadau'n y sir – 3 lleoliad yn Arfon, 3 yn Nwyfor a 3 ym Meirionnydd.	
4. Monitro datblygiadau a gweithredu ar unrhyw newidiadau posibl yn seiliedig ar fabwysiadu'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (yn ystod 2025/26).	4. Cyflwynwyd ymateb y Cyngor i ymgynghoriad cyhoeddus Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru – gyda'r cyfnod ymgynghori wedi dod i ben ar 14 Ebrill. Mae'r Cynllun yn mynd trwy'r broses ar gyfer cymeradwyaeth i'w fabwysiadu'n ffurfiol, gyda'r Gwasanaeth Trafnidiaeth yn cyfrannu at drafodaethau ar lefel rhanbarthol.	
5. Parhau i adolygu y darlun ariannol o ran y gost o ddarparu'r rhwydwaith a'r ffynonellau amrywiol.	5. Cydweithio agos yn parhau rhwng swyddogion y Gwasanaeth Trafnidiaeth a'r Adran Gyllid i fonitro y sefyllfa ariannol ac ymyrryd yn ôl yr angen.	